మొదటి ఆర్థిక సంఘాన్ని ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేశారు?

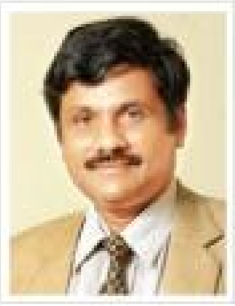

డాక్టర్ తమ్మా కోటిరెడ్డి
ప్రొఫెసర్,
ఐబీఎస్, హైదరాబాద్

జనరల్ స్టడీస్
ఇండియన్ ఎకానమీ
ప్రత్యేకం

రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం - పంచాయతీలు, పట్టణ స్థానిక సంస్థలు

ఎన్.కె. సింగ్ అధ్యక్షతన నలుగురు సభ్యులతో కూడిన 15వ కేంద్ర ఆర్థిక సంఘాన్ని రాష్ట్రపతి 2017 నవంబర్ 27న ఆర్టికల్ 280 (క్లాజ్–1), ఆర్థిక సంఘం (Miscellaneous provisions) Act 1951 ప్రకారం ఏర్పాటు చేశారు. 15వ ఆర్థిక సంఘం ఏప్రిల్ 2020 – మార్చి 2025 మధ్య కాలంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య రాబడి/నిధుల పంపిణీకి సంబంధించి ఫార్ములాను రూపొందిస్తుంది. ఇటీవల నరేంద్ర మోదీ అధ్యక్షత వహించిన కేంద్ర కేబినెట్ 15వ ఆర్థిక సంఘం తన నివేదికను సమర్పించడానికి 2019 నవంబర్ 30ను తుది గడువుగా నిర్ణయించింది.

రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం

73, 74 రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం 1992 ఆర్టికల్ 243–1 ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, పంచాయతీరాజ్ సంస్థల మధ్య వనరుల పంపిణీకి సంబంధించి తగిన సిఫార్సు చేయడానికి ప్రతి ఐదు సంవత్సరాలకొకసారి గవర్నర్ రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘాన్ని నియమిస్తారు. ఆర్టికల్ 243–Y ప్రకారం నగర కౌన్సిల్స్ లేదా మున్సిపాలిటీలను రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం పరిధిలోకి తీసుకువచ్చారు. స్థానిక సంస్థలు (పంచాయతీలు, మున్సిపాలిటీల) ఆర్థిక స్థితిగతులను రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం సమీక్షించి కింది అంశాలకు సంబంధించి సిఫార్సులు చేస్తుంది.

- పన్నులు, సుంకాలు (Duties), టోల్స్, ఫీజు ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నికర రాబడిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, స్థానిక ప్రభుత్వాల (పంచాయతీలు, పట్టణ స్థానిక సంస్థలు) మధ్య పంపిణీ చేయడం.
- వివిధ పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు, పట్టణ స్థానిక సంస్థల మధ్య ఫార్ములా ఆధారంగా వనరుల పంపిణీని సిఫార్సు చేయడం.
- వివిధ స్థానిక సంస్థలు విధించగలిగే పన్నులు, సుంకాలు, టోల్స్, ఫీజులను నిర్ణయించడం
- రాష్ట్ర కన్సాలిడేటెడ్ ఫండ్ నుంచి స్థానిక సంస్థలకు గ్రాంట్–ఇన్ ఎయిడ్ సిఫార్సు చేయడం
- పంచాయతీల ఆర్థిక స్థితిగతులను మెరుగు పరచడానికి చర్యలను సూచించడం
- పంచాయతీల ఆర్థిక స్థితి మెరుగుపరచడానికి గవర్నర్, కమిషన్‌కు సూచించిన ఏ అంశం పైనైనా సిఫార్సులు చేయడం

గ్రామ పంచాయతీల రాబడి ఆధారాలు

పంచాయతీ స్థాయిలో పన్ను రాబడి తక్కువగా ఉండటం వల్ల Fiscal federalism (ఆర్థిక సమాఖ్యత్వం), జవాబుదారీతనానికి సవాలుగా పరిణమించింది. పంచాయతీల రాబడిలో 95 శాతం కేంద్రం/రాష్ట్రం నుంచి కేటాయించిన నిధులే. పంచాయతీల మొత్తం రాబడిలో 5 శాతం మాత్రమే సొంత వనరుల వాటాగా గమనించవచ్చు. కర్ణాటక, ఆంధ్రప్రదేశ్, కేరళలాంటి రాష్ట్రల్లో పంచాయతీలు కొన్ని ప్రత్యక్ష పన్నులను విధించడం ద్వారా రాబడి సమీకరణపై దృష్టి సారించినప్పటికీ, ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని పంచాయతీలోని పంచాయతీలు కేటాయించే నిధులపైనే ఆధారపడ్డాయి. కొన్ని రాష్ట్రాలు పంచాయతీలకు అవసరమైన పన్ను విధింపు అవకాశాలను ఇవ్వలేదు. ఆస్తిపన్ను, వినోద పన్నును దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాల్లోని పంచాయతీలు విధిస్తుండగా భూమి శిస్తు, టోల్ విధింపులకు కొన్ని రాష్ట్రాల్లోని పంచాయతీలకు అనుమతి లేదు.

గ్రామ పంచాయతీలకు రాబడి

1. **సొంత పన్ను రాబడి:** (గ్రామ పంచాయతీలు సమీకరించే పన్ను, పన్నేతర రాబడి, ప్రజల నుంచి స్వీకరించే విరాళాలు, ఇతర ఆదాయాలు)
2. రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘాల సిఫార్సు మేరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నుంచి వివిధ రాబడి ఆధారాలు
   ఎ. అభివృద్ధినిధి (సాధారణ, షెడ్యూల్డ్ కులాల సబ్ ప్లాన్, షెడ్యూల్డ్ తెగల సబ్ ప్లాన్)
   బి. నిర్వహణ నిధి (గ్రామపంచాయతీల యాజమాన్యంలోని రోడ్ల నిర్వహణకు, గ్రామపంచాయతీలకు సంబంధించిన సంస్థల సేవల డెలివరీని మెరుగు పరచడం)
   సి. సాధారణనిధి (సాంప్రదాయ విధుల నిర్వహణకు వ్యయం, ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ వ్యయాల నిమిత్తం)
3. **పథకాల నిధులు:**
   ఎ. రాష్ట్ర స్పాన్సర్డ్ పథకాలు (రాష్ట్ర స్పాన్సర్డ్ పథకాల అమలుకు గ్రాంట్– ఇన్ – ఎయిడ్, సాంఘిక భద్రతా పెన్షన్, ప్రత్యేక పథకాలకు సంబంధించి డిపార్ట్‌మెంట్స్ నుంచి లభించే నిరుద్యోగ వేతనాలు, ఇతర గ్రాంట్లు).

4. **విచక్షణా గ్రాంట్లు:**
   (Discretionary Grants): గ్రామపంచాయతీలకు బదిలీ చేసిన కొన్ని సంస్థల పరిపాలనా సంబంధిత వ్యయాల నిమిత్తం అనేక డిపార్ట్‌మెంట్ల నుంచి ఈ మొత్తం లభిస్తుంది.
5. **కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి కేటాయింపు**
   ఎ. కేంద్ర ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సులు, కేంద్ర స్పాన్సర్డ్ పథకాల అమలు నిమిత్తం, గ్రామపంచాయతీలకు నిధుల ప్రవాహం ఉంటుంది.
   బి. కేంద్ర ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సుల మేరకు అభివృద్ధి పథకాలు చేపట్టడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా పంచాయతీలకు నిధుల బదిలీ జరుగుతుంది.
   సి. కేంద్ర స్పాన్సర్డ్ పథకాల అమలు నిమిత్తం పేదరిక నిర్మూలనా యూనిట్లు, జిల్లా కలెక్టర్ ద్వారా భారత ప్రభుత్వం నుంచి నిధుల లభ్యత
   డి. కరువు, వరదలు ఉపశమనం (Relief) నిమిత్తం జిల్లా కలెక్టర్ల ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి నిధులు
6. **బహిర్గత ఏజెన్సీల నుంచి నిధులు:**
   ప్రపంచబ్యాంకు, ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకులాంటి అంతర్జాతీయ ఏజెన్సీల నుంచి అభివృద్ధి కార్యకలాపాల నిమిత్తం రాష్ట్రాలు నిధులను పొందుతాయి. ఈ నిధులను గ్రామపంచాయతీలకు బదిలీ చేయడం జరుగుతుంది.
7. **విత్త సంస్థల నుంచి రుణం:**
   ప్రత్యేక చట్టం ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, గ్రామపంచాయతీలను విత్త సంస్థల నుంచి కొన్ని ప్రత్యేక ఉద్దేశాల నిమిత్తం రుణాన్ని పొందడానికి అనుమతించవచ్చు.
8. **విరాళాలు, కంట్రిబ్యూషన్స్:**
   ప్రజలు, ప్రభుత్వేతర ఏజెన్సీల నుంచి కొన్ని పథకాల అమలుకు సంబంధించి వనరుల సమీకరణలో భాగంగా గ్రామ పంచాయతీలకు విరాళాలు, కంట్రిబ్యూషన్స్

పట్టణ స్థానిక సంస్థలు - విధులు

అన్నీ ముఖ్య రాష్ట్రాల్లో పట్టణ స్థానిక సంస్థల బాధ్యతలు కింది విధంగా ఉన్నాయి.

- ప్రజారోగ్యం, పారిశుధ్యం, ఘనవ్యర్థ పదార్థాల నిర్వహణ
- పట్టణ ప్రాంతాల్లో పార్కులు, గార్డెన్‌లు, ఆటస్థలాల వంటి మౌలిక సౌకర్యాల కల్పన
- టౌన్ ప్లానింగ్‌తో కూడిన పట్టణ ప్రణాళిక, భూమి వినియోగం, నియంత్రణ
- జనన, మరణాల రిజిస్ట్రేషన్‌కు సంబంధించి గణాంకాల నిర్వహణ
- సామాజిక అడవుల పెంపకం, పర్యావరణ పరిరక్షణ, ఫైర్ సర్వీసులు
- కుటుంబ, పారిశ్రామిక, వాణిజ్య అవసరాలకు నీటి సప్లయ్
- రోడ్లు, బ్రిడ్జిలు, స్ట్రీట్ లైటింగ్, బస్‌స్టాప్‌ల ఏర్పాటు
- సమాజంలోని బలహీనవర్గాలు, వికలాంగులు, మానసిక పరిపక్వత లేనివారి ప్రయోజనాల పరిరక్షణ కోసం కార్యక్రమాలు
- సాంస్కృతిక, విద్య అంశాలను ప్రోత్సహించడం, మురికి వాడలను ఆధునీ కరించడం.

పట్టణ స్థానిక సంస్థల రాబడి ఆధారాలు

1. **పన్ను రాబడి:** (ఆస్తి పన్ను, ఖాళీగా ఉన్న భూమిపై పన్ను, జంతువులపై పన్ను Carriages and carts పై పన్ను ఆక్ట్రాయ్, ప్రకటనలపై పన్ను)
2. పన్నేతర రాబడి (యూజర్ ఛార్జీలు, మున్సిపల్ ఫీజు, మున్సిపల్ ఆస్తుల నుంచి అద్దె, మున్సిపల్ Undertakings, పెట్టుబడుల నుంచి ఆదాయం)
3. రాష్ట్ర పన్ను రాబడిలో వాటా (వృత్తి పన్ను, స్టాంప్ డ్యూటీపై సర్‌ఛార్జి, వినోదపన్ను, మోటారు వాహనాలపై పన్ను)
4. రుణం (మూలధన పనుల నిమిత్తం హడ్కో, ఎల్.ఐ.సి. కేంద్ర/రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, బ్యాంకులు, మున్సిపల్ బాండ్ల ద్వారా రుణాల సమీకరణ)
5. గ్రాంట్–ఇన్–ఎయిడ్ (ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర గ్రాంట్లు)
6. ఇతర రాబడులు (వివిధ రశీదుల ద్వారా లభించిన మొత్తం Lapsed డిపాజిట్లు జరిమానాలు, Forfeitures).

కేంద్ర ఆర్థిక సంఘ సిఫార్సులు

14వ ఆర్థిక సంఘం 2015–20 కాలానికి సంబంధించి గ్రామపంచాయతీలకు బేసిక్ గ్రాంటుగా రూ.1,80,262 కోట్లను సిఫార్సు చేసింది. రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘాలు వనరుల పంపిణీకి సంబంధించి రూపొందించిన ఫార్ములా ప్రకారం బేసిక్ గ్రాంటు గ్రామ పంచాయతీల మధ్య పంపిణీ చేస్తారు. ఆర్థిక సంఘం ఫార్ములా లభ్యం కానప్పుడు ఈ మొత్తాన్ని గ్రామపంచాయతీలకు పంపిణీ చేయడానికి 2011 జనాభా గణాంకాల ఆధారంగా జనాభాకు 90 శాతం, విస్తీర్ణానికి 10 శాతం భారితాన్ని (Weight) ఇవ్వడం ద్వారా పంపిణీ చేస్తారు. గ్రామ పంచాయతీ గ్రాంట్లలో 90 శాతం బేసిక్ గ్రాంటుగా 10 శాతం ప్రతిభ (Performance) గ్రాంటుగా ఉంటుంది.

పట్టణ స్థానిక సంస్థలను ఆర్థికంగా పటిష్టపరచవలసిన ఆవశ్యకతను కేంద్ర ఆర్థిక సంఘాలు పేర్కొన్నాయి. గ్రామీణ, పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు గ్రాంట్లను మొదటగా పదో ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సు చేసింది. మున్సిపల్ ఫైనాన్స్, అర్బన్ గవర్నెన్స్‌ను పటిష్ట పరచడానికి పదమూడో ఆర్థిక సంఘం పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు రూ. 23,111 కోట్లు కేటాయించాలని సిఫార్సు చేసింది. అన్ని రాష్ట్రాలు, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల్లోని పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు రూ.87,144 కోట్లను గ్రాంట్లుగా సిఫార్సు చేసింది. ఈ మొత్తంలో 80 శాతం బేసిక్ గ్రాంటు కాగా మిగిలిన 20 శాతం Performance Grant. స్మార్ట్ సిటీ మిషన్, అమృత్, HRIDAY, PMAY-U లాంటి పథకాలు పట్టణ స్థానిక సంస్థల అభివృద్ధికి దోహదపడతాయి.

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. 14వ ఆర్థిక సంఘానికి సంబంధించిన సిఫార్సుల్లో సరికానిది ఏది?
   1) కేంద్ర పన్ను రాబడిలో రాష్ట్రాల వాటా 42 శాతం
   2) కేంద్ర పన్ను రాబడి బదిలీలో మహారాష్ట్ర వాటా అధికం
   3) రెవెన్యూ లోటు 2019–20 నాటికి జి.డి.పి.లో సున్నాకు చేరుకోవాలి
   4) ద్రవ్యలోటును 2016–17 నాటికి జి.డి.పి.లో 3 శాతానికి తగ్గించడం
2. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 280 ప్రకారం ఆర్థిక సంఘాన్ని నియమించేది?
   1) ప్రధానమంత్రి 2) రాష్ట్రపతి
   3) అటార్నీ జనరల్
   4) కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ
3. 15వ ఆర్థిక సంఘాన్ని ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేశారు?
   1) 2014 2) 2015
   3) 2016 4) 2017
4. 14వ ఆర్థిక సంఘం 2015–20 కాలానికి సంబంధించి గ్రామ పంచాయతీలకు Performance (ప్రతిభ ఆధారిత) గ్రాంటును ఎంతగా సిఫార్సు చేసింది?
   1) రూ. 20,029 కోట్లు
   2) రూ. 25,029 కోట్లు
   3) రూ. 26,050 కోట్లు
   4) రూ. 27,970 కోట్లు
5. 14వ ఆర్థిక సంఘం మొత్తం గ్రాంటు పరిమాణాన్ని ఎంతగా అంచనా వేసింది?
   1) రూ. 2,57,000 కోట్లు
   2) రూ. 2,77,000 కోట్లు
   3) రూ. 2,87,436 కోట్లు
   4) రూ. 2,97,476 కోట్లు
6. కేంద్ర ఆర్థిక సంఘం తన నివేదికను కింది వారిలో ఎవరికి సమర్పిస్తుంది?
   1) రాష్ట్రపతి
   2) పార్లమెంటు
   3) ప్రధానమంత్రి 4) ఆర్థిక మంత్రి
7. 14వ ఆర్థిక సంఘం కేంద్ర పన్ను రాబడిని రాష్ట్రాల మధ్య పంపిణీలో భాగంగా కింది వాటిలో దేనికి అధిక భారితం (Weight) ఇచ్చింది?
   1) 1971 జనాభా
   2) 2011 జనాభా
   3) Income distance
   4) విస్తీర్ణం
8. విజయ్ కేల్కర్ ఎన్నో ఆర్థిక సంఘం అధ్యక్షుడు?
   1) 12 2) 13
   3) 14 4) 15
9. మొదటి ఆర్థిక సంఘాన్ని ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేశారు?
   1) 1951 2) 1952
   3) 1953 4) 1956
10. కేంద్ర ఆర్థిక సంఘంలో సభ్యుల సంఖ్య ఎంత?
    1) 2 2) 3
    3) 4 4) 6
11. 14వ ఆర్థిక సంఘం కింది వాటిలో దేనికి సంబంధించి రాష్ట్రాలకు గ్రాంట్లను సిఫార్సు చేసింది?
    1) విపత్తు ఉపశమనం
    2) స్థానిక సంస్థలు
    3) రెవెన్యూ లోటు 4) పైవన్నీ
12. రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘాన్ని ఎవరు నియమిస్తారు?
    1) రాష్ట్రపతి
    2) గవర్నర్ 3) ముఖ్యమంత్రి
    4) రాష్ట్ర పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి
13. భారత్‌లో ఆర్థిక సంఘం ఏర్పాటు సమయంలో న్యాయశాఖ మంత్రిగా వ్యవహరించినవారు?
    1) బి.ఆర్. అంబేడ్కర్
    2) కె.సి. నియోగి
    3) సంతానం 4) బ్రహ్మానందరెడ్డి
14. 15వ ఆర్థిక సంఘం అధ్యక్షుడు ఎవరు?
    1) కె.సి. పంత్
    2) వై.వి. రెడ్డి 3) ఎన్.కె. సింగ్
    4) ఖుస్రో
15. పట్టణ స్థానిక సంస్థలు విధించే పన్నేతర రాబడిలో కానిది ఏది?
    1) యూజర్ ఛార్జీలు
    2) ఆక్ట్రాయ్
    3) మున్సిపల్ ఫీజు
    4) మున్సిపల్ పెట్టుబడుల నుంచి ఆదాయం

సమాధానాలు

1) 2	2) 2	3) 4	4) 1	5) 3
6) 1	7) 3	8) 2	9) 1	10) 3
11) 4	12) 2	13) 1	14) 3	15) 2

Complicating matters in the Sydney region will..

K. Lalitha Bai
Subject Expert

IBPS
Clerks Prelims
General English
Special
Also useful for
Other Competitive Exams

MODEL QUESTIONS

Directions (Q.No.1-05): Read each sentence to find out whether there is any grammatical mistake/error in it. The error, if any, will be in one part of the sentence. Mark the number of that part with error as your answer. If there is 'No error', mark (5) as your answer.

1. Water in the 1.57 tmc reservoir (1)/ near Station Ghanpur subdivision is abundant (2)/and of course, residents (3)/ have been struggling for drinking water. (4)/ No error (5)
2. The Tamil Nadu Chief Minister says (1)/ actor Kamal Hassan had started a political party (2)/ as he had become old (3)/ and his opportunities in films were reducing. (4)/ No error (5)
3. The Congress has decided to hold nationwide protests from November 5 to 15 (1)/ beside the Narendra Modi government policies (2)/ with special focus on economic crisis, unemployment, farm distress (3)/ and the adverse impact of the proposed RCEP agreement.(4)/No error (5)
4. Before the first day of instruction, (1)/ students who have paid fees but do not plan to attend for a term (2)/ may cancel registration by submitting a Cancellation of Registration form. (3)/ The term to be cancelled and reason to cancellation must be included. (4)/ No error (5)
5. The Director-General of Police said a special team has been tasked (1)/ to checking messages and contents being published (2)/ on various social media platforms (3)/ in order to quell rumours and counter them with facts. (4)/ No error (5)

Directions (Q.No. 06-10): Each question below has a blank/ blanks, each blank indicating that something has been omitted. Choose the word/ set of words from the five options for each blank that best fits the meaning of the sentence as a whole.

6. A____ meet between senior staff at Raj Bhavan is ongoing to discuss modalities of ____ President's Rule in the State of Maharastra.
   1) important, arresting
   2) essential, commanding
   3) vital, magnificent
   4) crucial, imposing
   5) central, striking
7. The reopening of the road came as a big _______ for thousands of commuters who had been _______ on the highway since Sunday afternoon after the _______landslide at Digdole.
   1) rescue, stuck, miniature
   2) relief, stranded, massive
   3) disaster, secluded, diminutive
   4) release, stuck, colossal
   5) liberation, cut, immense
8. _______ Lieutenant Governor Kiran Bedi's remarks on his recent visit to Singapore, Puducherry Chief Minister V. Narayanasamy on Tuesday said he _______ the private tour after obtaining _______ from the Ministry of External Affairs (MEA).
   1) Slamming, undertook, clearance
   2) praising, underwent, certificate
   3) appreciate, went, authorization
   4) condemn, undertake, permission
   5) denouncing, assume, approval
9. Accusing the government of _______ his Overseas Citizenship of India (OCI) card " by Twitter", author Aatish Taseer says he plans to _______ the government's _______
   1) abandon, brawl, choice
   2) stop, battle, pronouncement
   3) hinder, wrestle, judgment
   4) obstruct, clash, verdict
   5) cancelling, fight, decision
10. The_______strike by the TSRTC employees is one of the ______ for the low attendance of students in many government schools.
    1) ongoing, reasons
    2) present, problems
    3) current, harms
    4) constant, trials
    5) steady, evils

Directions (Q.No.11-15): Rearrange the following six sentences (A), (B), (C), (D), (E) and (F) in a proper sequence to form a meaningful paragraph and then answer the questions given below.

A) Despite relatively calm winds in the early morning, the agency tweeted: "NSW is on track to experience the fire conditions predicted."
B) Any bush fires would then shift their movement and could spread quickly and across large distances, raising the risks of hasty evacuations from extraordinarily rapid fire spread.
C) Gusty, fickle winds, bone-dry air, dozens of already burning blazes and unusually high temperatures will combine to elevate wildfire risk to "catastrophic evels," according to the New South Wales Rural Fire Service and the country's Bureau of Meteorology (BOM).
D) As of 9 a.m. local time, the RFS said there were 57 fires burning across the state, 28 of which were not contained.
E) A state of emergency is in effect for the state of New South Wales for Tuesday as bush fires rage on.
F) Complicating matters in the Sydney region will be hot temperatures and winds from the northwest for part of Tuesday, before a "Southerly Buster" moves through as a cold front sweeps in from south to north, shifting winds and causing them to crank up to potentially damaging levels of 50 mph.

11. What is the LAST sentence after rearrangement?
    1) A 2) B 3) C 4) D 5) E
12. What is the THIRD sentence after rearrangement?
    1) A 2) D 5) E
13. What is the FOURTH sentence after rearrangement?
    1) C 2) B 3) D 4) E 5) A
14. What is the FIRST sentence after rearrangement?
    1) B 2) A 3) C 4) D 5) E
15. What is the FIFTH sentence after rearrangement?
    1) A 2) B 3) C 4) D 5) F

Directions: (Q.No. 16 - 20) Which of the phrases (1), (2), (3), and (4) given below each sentence should replace the phrase underlined in the sentence to make it grammatically correct? If there is no error mark (5) No correction required as your answer.

16. The clever and deceitful policy of the chairman of the committee has made him very popular among the residents of the town.
    1) Honest
    2) Ambiguous
    3) Relevant and impractical
    4) Confusing and hazy
    5) No correction required
17. There was few applicants than expected.
    1) There was fewer applicants than expected
    2) There were few applicants than expected
    3) There were fewer applicants than expected
    4) There were lesser applicants than expecting
    5) No correction required
18. I didn't know anyone in the party; as, that didn't stop me from having a nice time.
    1) didn't knew anyone at the party; though
    2) didn't know no one at the party; in spite of
    3) didn't knew someone for the party; but
    4) didn't know anyone at the party; however
    5) No correction required
19. The athlete, who you spoke so high of, has failed to qualify for the race.
    1) whom you spoke to highly of
    2) which you spoke so highly of
    3) whom you spoke so highly of
    4) that you spoke so highly to
    5) No correction required
20. Pandemonium broke out when the teacher left the room.
    1) Break out 2) Breaks in
    3) Break even 4) Broke down
    5) No correction required

Directions (Q.No. 21-25) Read the following passage carefully and answer the questions given below it. Certain words have been printed in* bold *to help you locate them while answering some of the questions.

As fires rage in the Amazon more than 15,000km away, Indians may feel that they're unaffected.Nothing could be farther from the truth. The dense, green expanse of the Amazon rainforest plays a crucial role in Earth's ecosystem: It absorbs carbon dioxide (CO_2) and, consequently, acts as a buffer against climate change. With fires and the subsequent deforestation, this buffer weakens and the threat of climate change increases. And India, where millions **rely** on natural resources and on the monsoon for sustenance, is especially **vulnerable**.

If India is to successfully tackle climate change_both in terms of mitigation and adaptation_it wil need to address several complex, intertwined challenges such as the Amazon fires. Four challenges, in particular, loom large. India is the world's fourth-largest emitter of greenhouse gases (the collection of gases including CO_2 which cause climate change), but in terms of cumulative emissions, it has imparted marginal harm. According to data compiled by the Global Carbon Project, a research organization, around half of CO_2 emissions since 1750 have come from Europe and the US. Their prosperity, driven mostly by unregulated industrialization, has made them better-equipped to adapt to climate change while **inflicting** collateral damage on poorer nations.

Addressing this inequity lies at the heart of international climate negotiations. At the United Nations Framework Convention on Climate Change, developing countries have pressed developed ones to pay for their past excesses. Previous treaties, such as the Kyoto Protocol, though have failed to do this. The latest accord, the 2015 Paris Agreement, takes a differentapproach. The 197 signatory countries have promised to limit global temperature increase to just 1.5°C over pre-industrialization levels, but each country has set its own targets. However, analysis by Climate Action Tracker, a research unit tracking climate change policy, reveals that few countries have committed enough to actually meet the Paris target. India's policies are on track to help limit global average temperature rise to 2°C but most countries are failing to meet even this target. And, at the other extreme, the second largest contributor to worldwide emissions, the US, has pulled out of the agreement itself.

21. Which of the following statements is true according to the passage?
    a) According to data compiled by the Global Carbon Project, the prosperity of Europe and the US is driven mostly by unregulated industrialization.
    b) Unregulated industrialization has made Europe and the US better-equipped to adapt to climate change.
    1) Only a 2) only b
    3) both a, b 4) either a or b
    5) neither a nor b
22. Identify the true statement:
    1) Indians feel that Amazon fires more than 15,000km away is not a thing of concern.
    2) The shield of earth's ecosystem gets pretentious with fires and the subsequent deforestation.
    3) The developed countries didn't pay heed to the demand of developing countries to pay for their past excesses.
    4) India can successfully tackle climate change.
    5) International climate negotiations yielded better results with all the signatories reaching the targets.
23. The synonym of vulnerable is
    1) Susceptible 2) defense
    3) speculate
    4) contrive 5) engineer
24. The antonym of rely
    1) Plan 2) lean
    3) reckon 4) depend
    5) doubt
25. The synonym of inflict
    1) Hold 2) extort
    3) keep 4) take
    5) stay

KEY

1) 3	2) 1	3) 2	4) 4	5) 2
6) 4	7) 2	8) 1	9) 5	10) 1
11) 2	12) 4	13) 5	14) 3	15) 5
16) 1	17) 3	18) 4	19) 3	20) 5
21) 5	22) 2	23) 1	24) 5	25) 2